Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0065

Galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais. 2022–2024 m. ataskaita

2026 m. kovo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „Galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais. 2022–2024 m. ataskaita“ (2025/2137(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), ypač į jos 1, 9, 10, 11 ir 16 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 15 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (Chartija), ypač į jos 41 ir 42 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais[1],

– atsižvelgdamas į 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams[2],

– atsižvelgdamas į 2008 m. balandžio 30 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (COM(2008)0229),

---

1 OL L 145, 2001 5 31, p. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj.

2 OL L 264, 2006 9 25, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj.

– atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 21 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais, (COM(2011)0137),

– atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 15 d. per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais[3],

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 11 d. Komisijos komunikatą „2025 m. Komisijos darbo programa“ (COM(2025)0045) ir jo priedus bei jame pareikštą ketinimą atsiimti pasiūlymus COM(2011)0137 ir COM(2008)0229, kuriais siekiama iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais,

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio 4 d. Komisijos sprendimą (ES) 2024/3080, kuriuo nustatomos Komisijos darbo tvarkos taisyklės ir iš dalies keičiamas Sprendimas C(2000) 3614[4],

– atsižvelgdamas į savo 2017 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl skaidrumo, atskaitomybės ir sąžiningumo ES institucijose[5],

– atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos[6],

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. vasario 10 d. rezoliuciją dėl visuomenės teisės susipažinti su dokumentais[7],

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. liepos 13 d. rezoliuciją „2019–2021 m. metinė ataskaita dėl visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais“[8],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl laiko, per kurį Europos Komisija nagrinėja prašymus leisti visuomenei susipažinti su dokumentais[9],

---

3 OL C 168 E, 2013 6 14, p. 159.
4 OL L, 2024/3080, 2024 12 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3080/oj.
5 OL C 337, 2018 9 20, p. 120.
6 OL L 305, 2019 11 26, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
7 OL C 465, 2021 11 17, p. 54.
8 OL C, C/2024/4014, 2024 7 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4014/oj.
9 OL C, C/2024/6560, 2024 11 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6560/oj.

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) praktiką,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 17 d. Bendrojo Teismo sprendimus bylose T-689/21 (*Auken ir kt. / Komisija*) ir T-761/21 (*Courtois ir kt. / Komisija*)[10],

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 14 d. Bendrojo Teismo sprendimą byloje T-36/23 *Stevi ir The New York Times / Komisija*[11],

– atsižvelgdamas į Europos ombudsmeno pranešimus ir sprendimus, ypač į specialųjį pranešimą OI/2/22/OAM[12] ir į sprendimus bylose 1316/2021/MIG[13] ir 1499/2021/SF[14],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 7 dalį ir 149 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A10-0011/2026),

A. kadangi ES sutartimis kiekvienam piliečiui yra užtikrinama teisė į demokratinį dalyvavimą ir į skaidrų sprendimų priėmimą ir todėl ES institucijos, organai, įstaigos ir agentūros yra įpareigoti suteikti galimybę visuomenei susipažinti su dokumentais; kadangi ši pagrindinė teisė susipažinti su dokumentais, saugoma Sutartimis ir Chartija, užtikrina veiksmingą piliečių kontrolę[15] ir todėl ja turėtų būti naudojamasi proaktyviai;

---

10 2024 m. liepos 17 d. Bendrojo Teismo sprendimai, *Auken ir kt. / Komisija*, T-689/21, ECLI:EU:T:2024:476, ir *Courtois ir kt. / Komisija*, T-761/21, ECLI:EU:T:2024:477.

11 2025 m. gegužės 14 d. Bendrojo Teismo sprendimas, *Stevi ir The New York Times / Komisija*, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.

12 Europos ombudsmenas, Europos ombudsmenės specialusis pranešimas dėl jos strateginio tyrimo, kuriuo siekiama išsiaiškinti, per kiek laiko Europos Komisija atsako į prašymus leisti visuomenei susipažinti su dokumentais, (OI/2/2022/OAM), 2023 m. rugsėjo 21 d.

13 2022 m. liepos 12 d. Europos ombudsmeno sprendimas dėl Europos Komisijos atsisakymo leisti visuomenei susipažinti su tekstinėmis žinutėmis, kuriomis susirašinėjo Komisijos pirmininkė ir farmacijos įmonės generalinis direktorius dėl vakcinos nuo COVID-19 įsigijimo, (byla 1316/2021/MIG).

14 2022 m. birželio 27 d. Europos ombudsmeno sprendimas dėl Europos Sąjungos Tarybos atsisakymo leisti susipažinti su visais dokumentais, susijusiais su derybomis dėl Skaitmeninių rinkų akto projekto, (1499/2021/SF).

15 ES sutarties 10 straipsnio 3 dalis, siejama su jos preambulės 13 konstatuojamąja dalimi ir 1 straipsnio 2 dalimi, ir SESV 9 straipsnis.

B. kadangi ESTT patvirtino, kad galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais yra esminė dalyvaujamosios demokratijos dalis; kadangi jis nusprendė, kad viešoji informacijos, naudojamos teisėkūros veikloje, kontrolė yra būtina tinkamo demokratinių jėgų veikimo ir naudojimosi demokratinėmis teisėmis sąlyga; kadangi ESTT taip pat pabrėžė, kad skaidrumas yra neatskiriama teisėkūros procedūros dalis ir kad sprendimai turi būti priimami kuo atviriau ir kuo arčiau piliečių;

C. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 pripažįstama, kad ypač svarbu suteikti dar platesnio masto prieigą prie dokumentų tais atvejais, kai ES institucijos atlieka teisėkūros funkcijas, ir pabrėžiama, kad visų pirma reikia užtikrinti tiesioginę prieigą prie teisėkūros procedūra priimtų dokumentų;

D. kadangi piliečiai iš valdžios institucijų teisėtai tikisi skaidrumo, veiksmingumo ir atskaitomybės, o ES institucijos, organai, įstaigos ir agentūros turėtų į šiuos lūkesčius reaguoti aiškiai ir suprantamai; kadangi siekiant didinti piliečių pasitikėjimą ES ir užtikrinti didesnį administracijos legitimumą, veiksmingumą ir atskaitomybę būtinas ES veikimo ir sprendimų priėmimo proceso atvirumas ir geras valdymas; kadangi atvirumo ir skaidrumo principais turėtų būti vadovaujamasi ne tik sprendimų priėmimo proceso metu, bet ir rengiant dokumentus;

E. kadangi prieiga prie patikimos ir tikslios informacijos tinkamu laiku yra labai svarbi siekiant apsisaugoti nuo klaidingos informacijos ir veiksmingai kovoti su dezinformacijos plitimu; kadangi vėlavimas suteikti tokią prieigą kenkia šiam procesui;

F. kadangi ES pagrįsta atstovaujamąja demokratija ir jos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros turi laikytis aukščiausių skaidrumo ir sąžiningumo standartų, kad būtų sudarytos sąlygos patikimai viešajai kontrolei ir prasmingam piliečių dalyvavimui gerame valdyme;

G. kadangi užtikrinant galimybę visuomenei susipažinti su dokumentais labai svarbus buvo Europos ombudsmeno vaidmuo, be kita ko, Specialiajame pranešime OI/2/2022/OAM pateiktos rekomendacijos; kadangi ES institucijos turi užtikrinti, kad Europos ombudsmenas galėtų toliau veiksmingai atlikti šį vaidmenį;

H. kadangi Europos ombudsmeno strateginiame tyrime, aprašytame tame specialiajame pranešime, buvo atskleisti sisteminiai ir dideli Komisijos vėlavimai, ypač nagrinėjant kartotines paraiškas (pareiškėjų prašymus peržiūrėti pirminį atsakymą) po pirminio atsisakymo suteikti piliečiams galimybę susipažinti su dokumentais;

I. kadangi byloje 1499/2021/SF ombudsmenė vienareikšmiškai nustatė, kad Tarybos atsisakymas suteikti visapusišką galimybę visuomenei susipažinti su dokumentais, susijusiais su derybomis dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, buvo netinkamas administravimas;

J. kadangi už Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 7 straipsnyje numatytą 15 dienų termino duoti leidimą arba atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais nesilaikymą nenumatytos sankcijos;

K. kadangi Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 pripažįstama, kad svarbu suteikti plataus masto prieigą prie dokumentų tais atvejais, kai ES institucijos atlieka teisėkūros funkcijas, ir pabrėžiama, kad reikia užtikrinti tiesioginę prieigą prie teisėkūros procedūra priimtų dokumentų;

L. kadangi 2021 m. gegužės mėn. žurnalistas paprašė prieigos prie dokumentų, įskaitant tekstines žinutes tarp Komisijos Pirmininkės ir „Pfizer", tačiau Komisija pareiškė, kad, remdamasi vidaus dokumentų registravimo taisyklėmis, tokių įrašų ji nesaugo; kadangi su šiuo atveju susiję Komisijos veiksmai kelia susirūpinimą; kadangi Europos ombudsmenė padarė išvadą, kad toks Komisijos atsakymas reiškia netinkamą administravimą, ir pateikė keletą rekomendacijų dėl tolesnių su šiuo atveju susijusių veiksmų, be kita ko, dėl to, kaip fiksuoti tekstines žinutes, taip pat rekomendavo atlikti naują paiešką, laikantis Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nustatytų pareigų, susijusių su visuomenės galimybe susipažinti su dokumentais; kadangi 2025 m. gegužės 14 d. Bendrasis Teismas panaikino Komisijos sprendimą neatskleisti tekstinių žinučių; kadangi, Teismo nuomone, Komisija nepateikė įtikinamo paaiškinimo, kuriuo būtų galima pagrįsti žinučių neturėjimą[16];

M. kadangi pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 tekstinės žinutės laikomos „dokumentais", kai jos susijusios su į institucijos atsakomybės sritį patenkančia politika, veikla ar sprendimais, nes „dokumentas" apibrėžiamas kaip bet kuria forma (parašytas ant popieriaus, elektroninėje laikmenoje arba garso, vaizdo ar audiovizualiniame įraše) pateiktas turinys; kadangi tai nereiškia, kad turi būti registruojamos ir prieinamos visos tekstinės žinutės, kuriomis keistasi, o tik tos, kurios yra susijusios su ES politika, veikla ar sprendimais; kadangi Komisija vis tiek gali atsisakyti suteikti galimybę visuomenei susipažinti su visomis tokiomis žinutėmis, jei būtų taikoma viena iš Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nurodytų išimčių, pvz., dėl komercinių interesų apsaugos;

N. kadangi 2025 m. spalio 6 d. Komisija Oficialiajame leidinyje (C/2025/5423) oficialiai paskelbė, kad atsiima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, visų pirma COM(2011)0137 ir COM(2008)0229, kuriais abiem siekiama iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, atsižvelgiant į Lisabonos sutarties ir

---

16 Byla T-36/23, *Stevi ir The New York Times / Komisija*, pranešimas spaudai: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2025-05/cp250060en.pdf.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos įsigaliojimą, grįsdama tai tuo, kad nuo 2011 m. teisėkūros procesas yra atsidūręs aklavietėje ir joks susitarimas nenumatomas; kadangi ši besitęsianti aklavietė kelia susirūpinimą dėl to, kad, atsižvelgiant į šiuolaikinę institucinę aplinką ir technologines sąlygas, vien tik 2001 m. sistemos gali nebepakakti siekiant veiksmingai sustiprinti visuomenės teisę susipažinti su ES dokumentais;

O. kadangi sparti dirbtinio intelekto (DI) technologijų plėtra atneša ir galimybių, ir iššūkių siekiant užtikrinti tikslią ir skaidrią informaciją Europos Sąjungoje ir jos institucijose, organuose, įstaigose ir agentūrose, o tinkamai suprojektuotos ir valdomos DI sistemos gali padėti nustatyti ir sumažinti klaidingą informaciją ir dezinformaciją ir taip prisidėti prie informacija pagrįsto viešojo diskurso, jei jos bus diegiamos visapusiškai paisant pagrindinių teisių, jomis bus skatinama atskaitomybė ir užtikrinami aukšti skaidrumo standartai, siekiant išlaikyti visuomenės pasitikėjimą ir stiprinti demokratinį valdymą;

P. kadangi byloje C-588/21 P[17] dėl ne pelno organizacijų prašymo leisti susipažinti su žaislų saugos techniniais standartais Teisingumo Teismas nusprendė, kad Komisija turėjo pripažinti, kad esama viršesnio viešojo intereso pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalį, pateisinančio tokių darniųjų standartų atskleidimą;

1. tvirtai pabrėžia, kad pagal ES teisę skaidrumas ir galimybė susipažinti su dokumentais yra pagrindinės teisės, kurios yra būtinos, siekiant užtikrinti skaidrų, demokratinį, atskaitingą ir prasmingą piliečių dalyvavimą;

Metinės ataskaitos dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais

2. pažymi, kad 2024 m. Komisija iš dalies pakeitė savo skaidrumo sistemą, priimdama peržiūrėtas darbo tvarkos taisykles, kuriomis bandoma patikslinti taisykles dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001; pabrėžia, kad kai kurie suinteresuotieji subjektai išreiškė susirūpinimą dėl peržiūrėtų taisyklių, visų pirma dėl apibrėžties, kas laikoma „dokumentu“, papildomų pareigos registruoti dokumentus išimčių ar neatskleidimo prezumpcijų, tos apibrėžties ir šių išimčių bei prezumpcijų atitikties nusistovėjusiai ESTT praktikai ir dėl to, kad tai pakenktų skaidrumui, o tai būtų žingsnis atgal, taip pat pakenktų vienodam Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 taikymui;

---

17 2024 m. kovo 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas, *Public.Resource.Org Inc., Right to Know CLG / Komisija ir kt.*, C-588/21 P, ECLI:EU:C:2024:201.

3. pažymi, kad 2024 m. Komisija gavo 6 938 pirmines paraiškas leisti susipažinti su dokumentais ir 641 kartotinę paraišką, o tai yra 7 proc. daugiau kartotinių paraiškų nei 2023 m.[18]; pažymi, kad 2023 m. Komisija gavo 7 274 pirmines paraiškas leisti susipažinti su dokumentais ir 599 kartotines paraiškas, o tai yra 43 proc. daugiau kartotinių paraiškų nei 2022 m.[19]; pažymi, kad 2022 m. Komisija gavo 7 410 pirminių paraiškų leisti susipažinti su dokumentais ir 418 kartotinių paraiškų, o tai yra 17,8 proc. daugiau kartotinių paraiškų nei 2021 m.[20];

4. pabrėžia, kad svarstydama kartotines paraiškas Komisija nusprendė suteikti galimybę iš dalies arba visiškai susipažinti su dokumentais 51 proc. atvejų 2022 m., 85 proc. atvejų 2023 m. ir 60 proc. atvejų 2024 m.; pažymi, kad kartotinių paraiškų skaičius padidėjo, o pirminių paraiškų skaičius sumažėjo ir kad sprendimų kartotinių paraiškų etape santykis pasikeitė; atkreipia dėmesį į tai, kad tai rodo, jog pirminės paraiškos nebuvo nuodugniai įvertintos;

5. pabrėžia, kad iki 2024 m. gruodžio 31 d. Parlamento dokumentų viešajame registre buvo 918 803 nuorodos (jų padaugėjo palyginti su 898 267 nuorodomis 2023 m. pabaigoje); pažymi, kad bendras patenkintų paraiškų skaičius išliko aukštas – 91 proc., o paraiškos buvo išnagrinėtos vidutiniškai per 9 darbo dienas[21];

6. pripažįsta, kad iš visų ES institucijų Komisija gavo daugiausia paraiškų susipažinti su dokumentais ir daugiausia tokių paraiškų buvo pateikta jos Generaliniam sekretoriatui ir Sveikatos ir maisto saugos generaliniam direktoratui;

7. pažymi, kad 2024 m. Komisija pateikė 5 542 atsakymus pradinių paraiškų etape ir 305 atsakymus kartotinių paraiškų etape, o kitos ES institucijos taip pat padarė pažangą, kalbant apie pastangas padidinti skaidrumą: 2024 m. pabaigoje Tarybos registre buvo daugiau kaip 527 000 dokumentų, iš kurių daugiau kaip 72 proc. buvo viešai prieinami, ir ji išnagrinėjo daugiau kaip 2 800 paraiškų

---

18 2025 m. gegužės 19 d. Komisijos ataskaita dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais taikymo 2024 metais (COM(2025)0239).

19 2024 m. liepos 3 d. Komisijos ataskaita dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais taikymo 2023 m. (COM(2024)0266).

20 2023 m. rugsėjo 13 d. Komisijos ataskaita dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais taikymo 2022 m. (COM(2023)0523).

21 Europos Parlamentas, „Galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais 2024 m.“, Vadovybės generalinis direktoratas, Skaidrumo skyrius, 2025 m. gegužės mėn.

dėl galimybės susipažinti su dokumentais, kurių didžiąją dalį pateikė pilietinės visuomenės ir akademinės bendruomenės atstovai, 85 proc. atvejų suteikdama visapusišką arba dalinę prieigą prie dokumentų[22];

8. palankiai vertina šias tendencijas, nes jos rodo nuolatinį ES įsipareigojimą užtikrinti skaidrumą laikotarpiu, kai susiduriama su sudėtingais teisiniais ir politiniais iššūkiais; vis dėlto pažymi, kad 85 proc. patikrintų atvejų Komisija nepriėmė sprendimo per teisės aktuose nustatytus terminus ir kad 60 proc. atvejų vėluota daugiau kaip 60 darbo dienų;

Naujausi pokyčiai

9. pabrėžia, kad pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 6 dalį, net jei tam tikra informacija turi būti neatskleidžiama dėl pagrįstų priežasčių, turėtų būti apsvarstyta galimybė atskleisti dalį informacijos ir likusios prašomo dokumento dalys turi būti išduodamos atsižvelgiant į viršesnį viešąjį skaidrumo ir atskleidimo interesą, kuris apima patikimo valdymo, institucinio veiksmingumo, demokratinės atskaitomybės ir aktyvesnio piliečių dalyvavimo sprendimų priėmimo procese principus;

10. yra tvirtai įsitikinęs, kad tvirtas ir nuoseklus įsipareigojimas užtikrinti viešą prieigą prie dokumentų ir skaidrumą yra pagrindinis ES demokratinės sistemos ramstis, didinantis piliečių aktyvumą ir dalyvavimą ir prisidedantis prie gero valdymo bei patikimo finansų valdymo; mano, kad, atsižvelgiant į dabartines hibridinių grėsmių ir karo aplinkybes, svarbu padėti kovoti su sąmokslo naratyvais ir dezinformacija ir kad įsipareigojimas tai daryti prisidės prie ES atsparumo užsienio kišimuisi ir bandymams pakenkti jos vientisumui stiprinimo;

11. mano, kad proaktyvus požiūris ir greitesnės, paprastesnės ir prieinamesnės skundų dėl atsisakymo suteikti galimybę susipažinti su dokumentais nagrinėjimo procedūros padėtų užtikrinti veiksmingą skaidrumą, užkirsti kelią teisiniams ginčams ir išvengti nereikalingų išlaidų bei naštos;

12. reiškia susirūpinimą dėl nuolatinio pernelyg didelio oficialių dokumentų įslaptinimo ES institucijose, organuose įstaigose ir agentūrose, nes tai pažeidžia skaidrumo principą; pakartoja savo ilgalaikį raginimą, išreikštą ankstesnėse rezoliucijose dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, nustatyti aiškias, nuoseklias ir teisiškai privalomas taisykles, reglamentuojančias dokumentų

---

22 2024 m. liepos 3 d. Komisijos ataskaita dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais taikymo 2023 m. (COM(2024)0266).

įslaptinimą ir išslaptinimą, kad būtų apsaugota demokratinė atskaitomybė;

13. susirūpinęs pažymi, kad bendros problemos, su kuriomis asmenys susiduria teikdami paraiškas dėl galimybės susipažinti su dokumentais, yra institucijų, organų ar agentūrų atsisakymas leisti susipažinti su dokumentais remiantis neesminiais argumentais ir nenuoseklūs institucijų sprendimai dėl panašių paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais;

14. reiškia susirūpinimą dėl to, kad atsisakant leisti visa apimtimi susipažinti su dokumentais dažnai naudojamasi Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnyje nustatytomis išimtimis; pabrėžia, kad skaidrumas ir galimybė susipažinti su dokumentais turi išlikti bendra taisykle, o riboto skaičiaus teisėtos išimtys, kaip apibrėžta atitinkamuose teisės aktuose, pvz., dėl saugumo priežasčių, gali būti taikomos ir turi būti aiškinamos griežtai; primena, kad, anot Europos ombudsmenės, bet kokia teisės susipažinti su dokumentais, įskaitant teisėkūros procedūra priimtus dokumentus, išimtis ar apribojimas turėtų būti išimtiniai ir taikomi tik tais atvejais, kai tai tikrai būtina; pakartoja, kad institucija, organas, įstaiga ar agentūra, kuri remiasi viena iš galimybės susipažinti su dokumentais išimčių pagal šį straipsnį, turi atlikti objektyvų ir individualų kiekvieno konkretaus atvejo vertinimą; ragina ES institucijas, organus, įstaigas ir agentūras įtraukti šiuos vertinimus į savo praktiką, susijusią su leidimu susipažinti su dokumentais;

15. ragina Komisiją užtikrinti pagal komiteto procedūrą priimamų sprendimų skaidrumą; primena, kad, kiek tai susiję su komiteto procedūra, ESTT laikėsi nuomonės, kad valstybių narių pozicijos atskleidimas savaime nekenkia sprendimų priėmimo procesui[23];

16. reiškia susirūpinimą dėl sunkumų, susijusių su prieiga prie kai kurių ES agentūrų dokumentų, ir dėl to, kad šios agentūros neleidžia visuomenei susipažinti su dokumentais ir atlikti tinkamo tikrinimo; pabrėžia, kad reikia užtikrinti didesnį skaidrumą ir proaktyvią prieigą prie ES agentūrų dokumentų; taip pat ragina ES agentūras, vykdant susipažinimo su dokumentais politiką, įgyvendinti Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001; visų pirma ragina Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrą (EUAA) laiku suteikti Europos Parlamentui prieigą prie savo dokumentų, visų pirma prie informacijos ir analizės apie saugias kilmės šalis ir saugias ES nepriklausančias šalis, laikantis Reglamento (ES) 2021/2303 dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros[24] nuostatų, kad būtų sustiprinta demokratinė priežiūra;

---

23 Žr. Bendrojo Teismo 2023 m. birželio 14 d. sprendimą *Covington & Burling ir Van Vooren / Komisija*, T-201/21, ECLI:EU:T:2023:333.

24 2021 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2303 dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 439/2010, OL L 468, 2021 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj.

ragina numatyti, kad Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnyje nustatyta pareiga kasmet skelbti ataskaitą apie Reglamento įgyvendinimą būtų taikoma ir visoms kitoms SESV 15 straipsnyje numatytoms ES institucijoms, organams, įstaigoms ir agentūroms;

17. apgailestauja, kad Komisija ir Taryba vis dar nesiima prasmingų tolesnių veiksmų, atsižvelgdama į ankstesnėse Parlamento ataskaitose dėl galimybės susipažinti su dokumentais pateiktas rekomendacijas; taip pat apgailestauja dėl to, kad ES institucijos proaktyviai neskelbia didelės dalies dokumentų, susijusių su teisėkūros dokumentais, taigi piliečiams užkertamas kelias sužinoti, kokių dokumentų iš tiesų esama, ir varžoma jų teisė prašyti leisti susipažinti su dokumentais;

18. apgailestauja dėl sunkumų, su kuriais Parlamentas šiuo metu susiduria, siekdamas gauti išsamią Komisijos informaciją apie ES teisės įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą; todėl ragina Komisiją užtikrinti pagal pažeidimo nagrinėjimo procedūras priimamų sprendimų skaidrumą;

19. ragina Komisiją užtikrinti skaidrumą priimant sprendimus, susijusius su ES biudžetu, visų pirma kalbant apie ES finansavimą, skirtą ES nepriklausančioms šalims ir migracijos bei saugumo sričių klausimams, be kita ko, pateikiant informaciją apie finansavimo sumą, tikslą ir šaltinį, siekiant užtikrinti, kad Parlamentas ir visuomenė galėtų atlikti ES biudžeto vykdymo tikrinimo funkciją;

20. pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl sistemingos Komisijos vėlavimo atsakyti į kartotines paraiškas tendencijos, atskleistos Specialiajame pranešime OI/2/2022/OAM aprašytame Europos ombudsmeno tyrime, kurio metu nustatyta, kad struktūriniai trūkumai, nepakankami ištekliai ir neveiksminga komunikacija galiausiai atgrasė asmenis nuo naudojimosi savo teise susipažinti su dokumentais; apgailestauja, kad Komisija dar iki galo neįgyvendino kai kurių pagrindinių Ombudsmeno rekomendacijų, visų pirma susijusių su terminų laikymusi, ir nepademonstravo aiškaus įsipareigojimo jas įgyvendinti; ragina Komisiją ir Tarybą priimti priemones, reikalingas, kad būtų laikomasi Ombudmeno rekomendacijų, ir spręsti tokias pagrindines problemas kaip nuolatinis vėlavimas, nepakankamas bendravimas su pareiškėjais ir nepakankamas skaidrumas didelio atgarsio sulaukiančiais atvejais; primygtinai ragina Komisiją pašalinti sistemingą vėlavimą nagrinėjant paraiškas dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais; mano, kad reikėtų numatyti galimas sankcijas ar padarinius tuo atveju, kai institucijos neatsako į paraiškas leisti susipažinti su dokumentais;

21. apgailestauja dėl to, kad keli Komisijos pateikti pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų buvo pateikti nepridedant poveikio vertinimo arba tinkamai nepagrindžiant išimties, leidžiančios nukrypti nuo pareigos pateikti poveikio vertinimą;

pabrėžia, kad teisėkūros institucijos turi būti visapusiškai informuotos apie pagrindinius faktinius duomenis, kuriais grindžiamos teisėkūros iniciatyvos, kad būtų užtikrinamas teisėkūros proceso skaidrumas; ragina Komisiją užtikrinti, kad visi būsimi pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų atitiktų pagrindines teises, būtų pagrįsti patikimais, patikrinamais duomenimis, kurie aiškiai parodytų jų būtinumą, proporcingumą, numatomą veiksmingumą ir išlaidų efektyvumą, ir prie jų būtų pridėtas išsamus poveikio vertinimas; be to, primygtinai ragina Komisiją užtikrinti visapusišką skaidrumą atrenkat suinteresuotuosius subjektus, su kuriais konsultuojamasi rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, ir skirti pakankamai laiko plataus masto viešoms konsultacijoms;

22. stipriai apgailestauja, kad Taryboje ir toliau trūksta skaidrumo; stipriai apgailestauja, kad neseniai atliktose analizėse toliau atsispindi proaktyvaus skelbimo ir registravimo praktikos trūkumai; primena, kad, remiantis ES sutarties 16 straipsnio 8 dalimi, Taryba, spręsdama ir balsuodama dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų projektų, turi posėdžiauti viešai; pabrėžia, kad vykstančiose teisėkūros procedūrose daugumos parengiamųjų dokumentų žymėjimas slaptumo žyma LIMITE prilygsta neproporcingam piliečių teisės susipažinti su teisėkūros procedūra priimamais dokumentais apribojimui; pažymi, kad, siekiant įgalinti piliečius visapusiškai naudotis savo teise susipažinti su dokumentais, visi parengti ir (arba) išplatinti teisėkūros dokumentai turėtų būti taip pat pateikiami patogiame naudoti viešajame registre; primygtinai ragina Tarybą patobulinti savo taisykles ir procedūras, susijusias su skaidrumu, įskaitant teisėkūros dokumentų prieinamumą ir įslaptinimą; be to, atkreipia dėmesį į ESTT praktiką, kuria pripažįstama visuomenės teisė susipažinti su Tarybos darbo grupių, veikiančių teisėkūros procese, parengtais dokumentais; vis dėlto pažymi, kad vis dar reikia aktyviai prašyti suteikti prieigą; su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į išvadas dėl Tarybos atsisakymo leisti susipažinti su trilogų dokumentais, pvz., Tarybos bendrais požiūriais, keturių skilčių dokumentais, darbotvarkėmis, rezultatų santraukomis ir trilogų protokolais;

23. pakartoja, kad Taryba turi laikytis aukštesnių skaidrumo standartų; pabrėžia, kad tarpinstitucinis pasitikėjimas mažėja, kai viena institucija nuolat atsisako suteikti visuomenei galimybę susipažinti su dokumentais, susijusiais su ES sprendimų priėmimu;

24. pabrėžia, kad tarptautiniai susitarimai turi privalomą teisinį poveikį ir formuoja ES teisės aktų raidą; todėl primygtinai tvirtina, kad būtina užtikrinti visišką skaidrumą viso derybų proceso metu, suteikiant Europos Parlamento nariams galimybę laiku ir nevaržomai susipažinti su visais susijusiais dokumentais; primena, kad, remiantis SESV 218 straipsnio 10 dalimi, Europos Parlamentas turi būti nedelsiant ir išsamiai informuojamas visais šios procedūros etapais;

25. palankiai vertina ESTT sprendimą byloje *Stevi ir The New York Times / Komisija* kaip svarbų įnašą į Teismo praktiką, skatinančią skaidrią veiklą ES institucijose, organuose, įstaigose ir agentūrose; pažymi, kad ESTT sprendime paliekama vietos šiuolaikiškam Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 aiškinimui, atsižvelgiant į šiuolaikinę komunikacijos praktiką ir kintančius skaidrumo lūkesčius; primena, kad ESTT patikslino, jog teisė susipažinti su dokumentais apima visus atitinkamus formatus ir negali būti apeinama vidaus dokumentų registravimo taisyklėmis arba atrankinio įrašų tvarkymo praktika; todėl ragina visas ES institucijas, organus, įstaigas ir agentūras proaktyviai saugoti ir registruoti visus oficialius dokumentus ir užtikrinti jų prieinamumą visais atitinkamais formatais, kurie galėtų apimti, pvz., skaitmeninę komunikaciją ir tekstines žinutes, kai jos susijusios su viešaisiais reikalais;

26. mano, kad dėl pozicijos, kurios tuo atveju Komisijos Pirmininkė laikėsi paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais atžvilgiu, sumažėjo pasitikėjimas Komisija; apgailestauja dėl to, kad Komisija nuolat atsisako paaiškinti, kodėl nebuvo galima leisti susipažinti su prašomais dokumentais; pažymi, kad šis sprendimas pabrėžia pareigą proaktyviai saugoti dokumentus, siekiant užtikrinti veiksmingą naudojimąsi prieigos teise;

27. atsižvelgdamas į tai pažymi, kad dokumento registravimas yra dokumento egzistavimo padarinys, o ne būtina jo egzistavimo sąlyga, ir kad Komisijos teiginys, kad ji neturi prašomų dokumentų, negali remtis vien tuo, kad jie neužregistruoti sistemoje; yra tvirtai įsitikinęs, kad dokumento praradimas arba ištrynimas vien dėl to, kad dokumentas paskelbiamas „trumpalaikiu“, iš esmės pažeidžia skaidrumo ir gero valdymo principą, o tai yra pavojingas precedentas ateityje nagrinėjant paraiškas dėl galimybės susipažinti su dokumentais;

28. yra susirūpinęs dėl skaidrumo trūkumo Komisijai skelbiant pirkimo sutartis, susijusias su COVID-19; pabrėžia, kad ESTT laikėsi nuomonės, jog Komisija nesuteikė visuomenei pakankamai plačios galimybės susipažinti su COVID-19 vakcinų pirkimo sutartimis[25];

29. primygtinai ragina ES institucijas, organus, įstaigas ir agentūras įgyvendinti integruotojo skaidrumo politiką ir proaktyviai skelbti dokumentus, siekiant galutinio tikslo – užtikrinti, kad piliečiai galėtų visapusiškai pasinaudoti savo teise susipažinti su dokumentais ir atlikti savo tikrinimo vaidmenį;

30. primygtinai ragina Komisiją pripažinti, kad piliečių naudojimasis teise į skaidrumą ir į galimybę susipažinti su dokumentais nėra nepasitikėjimo reiškimas, kuris turėtų būti ribojamas arba trikdomas,

---

[25] Bylos T-689/21 (*Auken ir kt. / Komisija*) ir T-761/21 (*Courtois ir kt. / Komisija*).

tai veikiau suteikia galimybę ES institucijoms parodyti, kaip priimami sprendimai, ir padidinti visuomenės pasitikėjimą ES;

31. susirūpinęs pažymi, kad šiuo metu piliečiai gali ginčyti atsisakymą leisti susipažinti su dokumentais arba vėlavimą pateikti atsakymą į paraišką tais atvejais, kai nesilaikoma termino, tik pateikdami skundą Ombudsmenui, kurio rekomendacijos, deja, nėra teisiškai privalomos, arba institucijos sprendimą apskųsdami ESTT, o tai reiškia ypač ilgą ir brangų procesą, kurio baigtis neaiški, ir nepagrįstą naštą, kuri atgraso piliečius, norinčius ginčyti sprendimą atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais; pabrėžia, kad itin didelės teisinės išlaidos daro atgrasomąjį poveikį piliečių ir pilietinės visuomenės teisei kreiptis į teismą ir teisei į veiksmingą teisinę gynybą, kurios saugomos pagal Chartiją;

Rekomendacijos

32. atkreipia dėmesį į Komisijos priimtas peržiūrėtas vidaus taisykles dėl galimybės susipažinti su dokumentais ir kilusius klausimus dėl jų suderinamumo su Chartija, ES sutartimi, SESV ir Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 ir pažymi, kad Europos Sąjungos Bendrajame Teisme šiuo metu yra nagrinėjamos bylos; primygtinai ragina Komisiją peržiūrėti savo įrašų tvarkymo ir archyvavimo taisykles atsižvelgiant į atitinkamą jurisprudenciją ir jas patikslinti arba pakeisti, siekiant pasiekti aukščiausio lygio skaidrumą, laikantis SESV 15 straipsnio ir Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 reikalavimų ir nuostatų; mano, kad tai prisidės prie ES demokratinio patikimumo;

33. ragina ES institucijas, organus, įstaigas ir agentūras nustatyti prieinamas skundų dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais nagrinėjimo procedūras ir priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad, kai reikia, piliečiai galėtų ginčyti sprendimus; primena, kad ES institucijos yra įpareigotos pateikti individualizuotus atsakymus, o ne remtis vien bendromis neatskleidimo prezumpcijomis;

34. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija atsiėmė savo 2008 ir 2011 m. pasiūlymus dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 peržiūros; apgailestauja dėl šio sprendimo po daugelį metų trukusios aklavietės juos atsiimti be aiškių veiksmų gairių, tvarkaraščio ar prasmingų konsultacijų, taip prarandant svarbią galimybę modernizuoti esamą pasenusią sistemą; primygtinai rekomenduoja Komisijai išnagrinėti įvairius nacionalinius teisės aktus ir praktiką, susijusius su galimybe susipažinti su dokumentais, be kita ko, tose valstybėse narėse, kuriose taikomi aukštesni skaidrumo standartai nei ES lygmeniu;

35. ragina Komisiją pateikti atnaujintą ir platesnio užmojo pasiūlymą, į kurį būtų įtraukta ESTT ir EŽTT praktika, kuriame būtų atsižvelgta į Parlamento rekomendacijas, įskaitant jo 2011 m. poziciją dėl siūlomos Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 peržiūros, ir kuriame būtų numatytos sankcijos už skaidrumo taisyklių nesilaikymą; be to,

ragina Komisiją užtikrinti, kad išimtys būtų taikomos tik griežtai būtinais atvejais, ir nustatyti plataus užmojo naują ES atvirumo ir visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais standartą; laukiant atnaujinto pasiūlymo, ragina Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 aiškinti griežtai ir taikyti vadovaujantis atitinkama jurisprudencija bei laikantis principo, pagal kurį turėtų būti užtikrinama kiek įmanoma plačiausia prieiga prie dokumentų;

36. pabrėžia, kad Europos Parlamentas turėtų rodyti gerą pavyzdį ir proaktyviai atskleisti dokumentus laikydamasis savo nustatytos praktikos dėl teisėkūros skaidrumo, šį požiūrį taikydamas ir dokumentams, susijusiems su teisėkūros dokumentais bei darbu, pavyzdžiui, koordinatorių posėdžių darbotvarkėms bei protokolams ir Pirmininkų sueigos darbotvarkėms;

37. pakartoja savo raginimą Komisijai nedelsiant spręsti kartotinių paraiškų nagrinėjimo sisteminių vėlavimų klausimą taikant proaktyvų požiūrį, tobulinant vidaus procedūras, skiriant pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių remiantis detaliu poreikių vertinimu ir užtikrinant laiku vykdomą ir skaidrią komunikaciją su pareiškėjais, siekiant nepažeisti teisinių pareigų ir skatinti visuomenės pasitikėjimą bei dalyvavimą;

38. rekomenduoja, kad ES institucijos, organai, įstaigos ir agentūros savo interneto svetainėse skelbtų patarimus, kokia informacija turėtų būti įtraukta į paraišką dėl galimybės susipažinti su dokumentais pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, kad būtų supaprastintas tokių paraiškų nagrinėjimas;

39. pabrėžia, kad valdžios institucijų turima informacija apie aplinką yra viešojo intereso informacija ir kad pagal Orhuso konvenciją visuomenei turėtų būti suteikta plati prieiga prie šios informacijos; apgailestauja, kad atsisakymas suteikti prieigą prie informacijos apie teršalų išmetimo poveikį aplinkai, pvz., cheminės taršos srityje, gali neigiamai paveikti visuomenės sveikatą ir piliečių apsaugą nuo pavojingų medžiagų;

40. palankiai vertina tai, kad Europos ombudsmenas pradėjo taikyti greitos peržiūros procedūrą atvejais, susijusiais su atsisakymu leisti susipažinti su dokumentais;

41. ragina ES institucijas, organus, įstaigas ir agentūras parengti ir siūlyti mokymo programas visiems susijusiems darbuotojams, visų pirma tiems, kurie tvarko dokumentus ir dalyvauja sprendimų priėmimo procesuose, kad būtų skatinama vidaus kultūra, kuria užtikrinamas skaidrumas, atskaitomybė ir geras valdymas;

42. ragina sprendimus, kuriais atmetamos paraiškos leisti susipažinti su dokumentais, priimti atlikus objektyvų ir individualų kiekvieno konkretaus atvejo vertinimą, apie juos pranešti nepagrįstai nedelsiant ir prie jų pridėti pagrįstą ir konkretų pagrindimą, laikantis

atitinkamos jurisprudencijos; primena visoms ES institucijoms, organams, įstaigoms ir agentūroms, kad bet koks sprendimas nesuteikti galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais turi apsiriboti tuo, kas tikrai būtina, ir turi būti griežtai aiškinamas, kad būtų sudarytos sąlygos viešajai kontrolei ir demokratiniam patikimumui, užtikrinant, kad piliečiai suprastų, kodėl atsisakyta suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, ir prireikus galėtų pasinaudoti prieinamomis teisių gynimo priemonėmis;

43. ragina nustatyti nepriklausomos priežiūros mechanizmą, kuriuo būtų reguliariai peržiūrima informacijos įslaptinimo ir išslaptinimo praktika;

44. ragina Komisiją veikti skaidriau dėl sutarčių su trečiosiomis šalimis; ragina Komisiją proaktyviau skelbti kuo daugiau informacijos apie konkursų procedūras, laikantis ankstesnių Parlamento raginimų[26];

45. ragina ES institucijas visapusiškai ir greitai imtis tolesnių veiksmų, susijusių su Europos ombudsmeno sprendimais ir rekomendacijomis, priimtais po skundų dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais; ragina ES institucijas, organus, įstaigas ir agentūras nustatyti spartesnes, prieinamesnes ir dar paprastesnes skundų dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais nagrinėjimo procedūras ir priemones, kuriomis užtikrinama, kad, kai reikia, piliečiai galėtų ginčyti sprendimus; atsižvelgdamas į tai, rekomenduoja paskirti vyresniuosius pareigūnus ar nepriklausomus ekspertus, kuriems būtų pavesta nepagrįstai nedelsiant peržiūrėti skundus, susijusius su paraiškomis dėl galimybės susipažinti su dokumentais;

46. ragina užtikrinti visapusišką skaidrumą, susijusį su dirbtinio intelekto sistemų naudojimu ES institucijoms priimant sprendimus ir vykdant procedūras, įskaitant išsamios informacijos apie algoritmus, mokymo duomenis ir poveikio vertinimus skelbimą;

47. pabrėžia, kad žinių apie tai, ar dokumentai iš tikrųjų egzistuoja, trūkumas gali trukdyti piliečiams pasinaudoti savo teise prašyti leisti susipažinti su tais dokumentais; pabrėžia, kad užtikrinimas, kad piliečiai galėtų suprasti bei visapusiškai sekti teisėkūros procesą ir jame dalyvauti, yra Sutartyse ir Chartijoje nustatytas teisinis reikalavimas ir pamatinis demokratinės kontrolės ir apskritai demokratijos reikalavimas; todėl ragina tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu vykdyti tikslines informuotumo didinimo ir informavimo kampanijas, siekiant informuoti piliečius apie jų teises susipažinti su dokumentais ir apie jiems prieinamas priemones bei procedūras, leidžiančias tomis teisėmis pasinaudoti;

48. pabrėžia, kad tarptautiniai susitarimai turi privalomą teisinį poveikį ir formuoja ES teisės aktų raidą; todėl primygtinai tvirtina, kad

---

[26] Pavyzdžiui, jo 2025 m. rugsėjo 9 d. rezoliucijoje dėl viešųjų pirkimų, Priimti tekstai, P10_TA(2025)0174.

būtina užtikrinti visišką skaidrumą viso derybų proceso metu, suteikiant Parlamentui galimybę laiku ir nevaržomai susipažinti su visais susijusiais dokumentais; ragina užtikrinti, kad Parlamentas visais šios procedūros etapais būtų nedelsiant ir išsamiai informuojamas, kaip numatyta SESV 218 straipsnio 10 dalyje;

49. primygtinai ragina Tarybą tobulinti savo taisykles ir procedūras, susijusias su teisėkūros skaidrumu; ragina proaktyviai ir laiku skelbti Tarybos bendrus ir dalinius požiūrius ir visus Tarybos parengiamuosius dokumentus, susijusius su teisėkūros dokumentais, įskaitant kiekvienos valstybės narės pozicijas ir darbo grupių posėdžių protokolus, ir nustatyti, kad jų skelbimas būtų standartinė praktika visais sprendimų priėmimo proceso etapais, laikantis Sutartyse ir Chartijoje įtvirtinto demokratinio dalyvavimo principo;

50. ragina ES institucijas visapusiškai laikytis Bendrojo Teismo sprendimo byloje T-540/15[27] dėl galimybės susipažinti su keturių skilčių dokumentais; be to, ragina ES institucijas proaktyviai skelbti kitus trilogų dokumentus, pvz., darbotvarkes, rezultatų santraukas ir trilogų protokolus;

51. pabrėžia, kad skaidrumas turi būti neatsiejamas nuo atskaitomybės; ragina nustatyti, kad Europos ombudsmenas reguliariai atliktų auditą, kaip institucijos laikosi skaidrumo įsipareigojimų;

52. ragina Parlamento interneto svetainėje įdiegti patogią naudoti sistemą, kurioje prie kiekvieno vardinio balsavimo būtų matomas tekstas, dėl kurio balsuota, ir balsavimo rezultatai, kuriuos būtų galima išfiltruoti pagal konkrečią frakciją ir pagal konkretų Europos Parlamento narį, atsižvelgiant į ankstesnį Parlamento raginimą užtikrinti didesnį skaidrumą ir patogias naudoti priemones, kad procedūros Parlamente taptų prieinamesnės piliečiams;

53. primygtinai ragina ES ir valstybes nares taikyti Atitikties Orhuso konvencijai komiteto ir Ombudsmeno išvadas ir rekomendacijas, kartu laikantis savo tarptautinių įsipareigojimų pagal Orhuso konvenciją ir teisinės valstybės principo;

°

° °

54. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

---

[27] 2018 m. kovo 22 d. Bendrojo Teismo sprendimas, *De Capitani / Parlamentas*, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167.